

Nimi
VAROIMISUOSITUKSET ERILAISTEN
TARTTUVIEN TAUTIEN HOIDOSSA

Laatinut:
Laatu ja
Valvonta/
hygieniahoitaja
Pvm: 29.3.2023

Hyväksynyt:
Grönroos-Pada S
Pvm: 3.5.2023

Päivitetty:
Yksikön
nimi
Pvm:
20.2.2026

Tavanomaisia varotoimia noudatetaan kaikkien potilaiden hoidossa.

[Varotoimet](#), joita tarvitaan lisäksi erilaisten infektiosairauksien tai tartuttavien tautien hoidossa.

[Huoneentaulut](#)

Infektio, sairaus, mikrobi	Varotoimet	Varotoimien kesto / huomautuksia
Absessi - runsaasti erittävä	Kosketus	Kunnes runsas erityys loppuu Huomioi mahdollinen mikrobivastaus
Acinetobacter baumannii	Tavanomaiset Kosketus*	*moniresistentti Acinetobacter (MDRGR) riskiarvion perusteella ks. MDR seulontaohje
Adenovirus	Kosketus Pisara*	<i>Ks. Hengitystieinfektio tai gastroenteriitti</i> *hengitystieinfektion kohdalla lisäksi pisaravarotoimet
AIDS		<i>Ks. HIV</i>
Aivokalvontulehdus (meningiitti)		
Meningokokki (Neisseria meningitidis) todettu tai epäily	Pisara	24 tuntia tehokkaan antibiootihoidon alusta Profylaksi ja hoito – Ks. THL ohje
Haemophilus influenzae tyyppi b, todettu tai epäily	Pisara	24 tuntia tehokkaan antibiootihoidon alusta
Muu meningiitti aiheuttaja bakteeri, virus, sieni tai aseptinen meningiitti	Tavanomaiset	
Aktinomykoosi	Tavanomaiset	
Apinarokko		Ks. M-rokko
Borrelia	Tavanomaiset	
Bronkioliitti	Kosketus	oireiden ajan lapsilla ja imeväisillä
Candida auris	Kosketus	Koko hoitojakson ajan, ks. ohje
Clostridioides difficilen aiheuttama ripuli	Kosketus	oireiden keston ajan ja 48 tuntia oireiden loppumisesta
Hypervirulentti kanta ribotyyppi O27	Kosketus	suos. koko hoitojakson ajan tai vähintään viikon oireiden loppumisesta Suu-nenäsuojus lähihoidossa, likapyykin käsittelyssä
Oireeton kantaja	Tavanomaiset	Huom. tarkkaile mahdollisia oireita

Covid-19	Kosketus Pisara Ilma	5-20 vrk, katso erillinen ohje
CPE (karbapeneemeja pilkkovia entsyymejä tuottava enterobakteeri)	Kosketus	Koko hoitojakson ajan, ks. MDR seulontaohje
Ebolavirusinfektio	Kosketus Pisara Ilma	Oireiden keston ajan
Enterovirus Lapset Synnytysvuodeosastolla	Kosketus	
Epiglottiitti aiheuttajana Haemophilus influenzae	Pisara	24 tuntia tehokkaan hoidon alusta
ESBL Klebsiella	Kosketus	Koko hoitojakson ajan Ks. MDR seulontaohje
ESBL E coli	Tavanomaiset tai Kosketus*	*riskiarvion perusteella
Gramnegatiiviset 3. polven kefalosporiiniresistentit – ei ESBL	Tavanomaiset tai Kosketus*	Esim. AmpC *riskiarvion perusteella
Gastroenteriitti Ripuli ja/tai oksentelu	Kosketus	Suos. Oma huone ja wc
Adenovirus	Kosketus	Oireiden keston ajan ja 48 tuntia oireiden loppumisesta
Campylobacter	Tavanomaiset Kosketus*	*vaippaikäisillä/inkontinenteilla oireiden keston ajan ja 48 tuntia oireiden loppumisesta
Clostridioides difficile	Kosketus	Ks. Clostridioides difficile
Cryptosporidium	Tavanomaiset Kosketus*	*vaippaikäisillä/inkontinenteilla oireiden keston ajan ja 48 tuntia oireiden loppumisesta
EHEC, muut ripulia aiheuttavat E colit	Kosketus	Oireiden keston ajan ja negatiiviset seurantanäytteet Ks. THL EHEC ohje Ota yhteyttä hygieniahoitajaan – potilaan haastattelu
Giardia lamblia	Tavanomaiset Kosketus*	*vaippaikäisillä/inkontinenteilla oireiden keston ajan
Norovirus	Kosketus Aerosoli (rajuja ripulioireita/ oksentelua)	Oireiden keston ajan ja 48 tuntia oireiden loppumisesta Akuutti vaiheessa suu-nenäsuojus läihoidossa ja likapyykin käsittelyssä
Rotavirus	Kosketus	Oireiden keston ajan ja 48 tuntia oireiden loppumisesta
Salmonella	Tavanomaiset Kosketus*	*vaippaikäisillä/inkontinenteilla Ks. THL Salmonellaohje
Shigella	Kosketus	
Yersinia	Tavanomaiset Kosketus*	*vaippaikäisillä/inkontinenteilla oireiden keston ajan
Haavainfektio (runsaasti erittävä)	Kosketus	Kunnes runsas erityys loppuu, huomioi mahdollinen viljelyvastaus

Hengitystieinfektio Rinovirus, Parainfluenssa Metapneumovirus Adenovirus <i>Ks.</i> <i>Influenssa</i> <i>RSV</i> <i>Covid-19</i>	Tavanomaiset Kosketus* Pisara* Kosketus Pisara	Aikuiset: Tavanomaiset varotoimet. Suositus oma huone. Jos omaa huonetta ei saatavilla – 1.5 m sänkyjen väli - ei huoneenjako immuunipuutteisten kanssa *Lasten ja immuunisuppressiivisten osastoilla ja yksiköissä: oireiden keston ajan Oireiden keston ajan
Mykoplasma pneumoniae	Tavanomaiset	
Chlamydia pneumoniae	Tavanomaiset	
Streptococcus pneumoniae	Tavanomaiset	
Haemophilus influenza	Tavanomaiset	
Haemophilus influenzae – tyyppi b todettu/epäily	Pisara	24 tuntia tehokkaan antibioottihoidon alusta
Hepatiitti A-Hepatiitti	Kosketus	Lapset < 3v: koko hoitjakson ajan Lapset 3 – 14v: 2 viikkoa oireiden alusta Aikuiset: 1 viikko oireiden alusta
B-Hepatiitti ja C-Hepatiitti	Tavanomaiset	
E-Hepatiitti	Tavanomaiset Kosketus*	*vaippaikäisillä ja inkontinenteilla
Herpes simplex		
Iho, huuli, genitaali	Tavanomaiset	Iho- ja huuliherpes - rakkula peitetään Hoitohenkilökunnalla huuliherpes - rakkula peitetään
Vaikea primaari tai yleistynyt	Kosketus	Kunnes rakkulat rupeutuneet
Vastasyntyneen infektio	Kosketus	Oireiden keston ajan
Enkefaliitti	Tavanomaiset	
Herpes zoster		Ks. vyöruusu
Hinkuyskä (pertussis)	Pisara	5 vrk tehokkaan hoidon alusta Ks. THL ohje
HIV (myös AIDS)	Tavanomaiset	Huom. juuri todettu, lääkitsemätön hiv – huolellinen suojainten käyttö veri/eritekontaktissa
Influenssa	Kosketus Pisara Ilma*	5vrk oireiden alkamista tai 3 vrk viruslääkityksen alkamista. Tarpeen mukaan pidempi (lapset ja immuunipuutteiset) *aerosolia tuottavissa toimenpiteissä (esim. hengitysteiden imeminen) FFP-hengityksensuojain

Jänisrutto (Tularemia)	Tavanomaiset	
Kihomato	Kosketus	Ks. Tietoa kihomatojen hoidosta
Muut suoliston matotaudit	Tavanomaiset *Ripulioireisilla kosketusvarotoimet	Ks. terveyskirjasto
Kurkkumätä (difteria) Nielu- ja ihomuoto	Kosketus Pisara	Kunnes kaksi vähintään 24 tunnin välein otettua negatiivista viljelyä
Lintuinfluenssa	Kosketus Pisara Ilma	Varotoimet 14 vrk oireiden alusta Ks. Lintuinfluenssa
Listeria	Tavanomaiset	Katso THL Listeria Ota yhteyttä hygieniahoitajaan – potilaan haastattelu
Luteet	Kosketus	Ks. Luteet - Intra (pohjanmaanhyvinvointi.fi)
Malaria	Tavanomaiset	
Meningiitti Ks Aivokalvontulehdus		
MERS (Middle East Respiratory Syndrome)	Kosketus Ilma	Oireiden keston ajan
Moniresistentit mikrobit (MRSA, ESBL, CPE, MDRGR, VRE, Candida auris) Todettu infektio, kolonisaatio, kantaja	Kosketus	Ks. MDR Seulontaohje
Mononukleosi (EBV– Epstein Barr Virus)	Tavanomaiset	
M-rokko (apinarokko)	Kosketus Pisara Ilma*	Ks. M-rokko FFP2/3 ja oma huone aina *alipaineistettu ilmaeristys huone, kun aerosoleja tuottavia toimenpiteitä Raskaana olevien ei suositella hoitavan m-rokkopotilaita
MRSA (Methicilliinille resistentti Staphylococcus aureus)	Kosketus	Koko hoitojakson ajan, ks. MDR seulontaohje
Mykobakteerien , atyyppisten aiheuttama infektio, <u>ei</u> <u>tuberkuloosia</u>	Tavanomaiset	
Märkärupi (impetigo)	Kosketus	24 tunnin tehokkaan antibiootihoidon alusta
Norovirus	Kosketus Aerosoli	Ks. Gastroenteriitti
Parvorokko Parvovirus B19 infektio (erythema infectiosum)	Pisara	Raskaana olevan ei tule hoitaa parvorokkopotilaita
Pneumocystis jirovecii	Tavanomaiset	

Poliomyeliitti tai epäily	Kosketus	Aiemmin taudin sairastanut hoidetaan tavanomaisin varotoimin
Pseudomonas aeruginosa	Tavanomaiset Kosketus*	*moniresistentti Pseudomonas aeruginosa (MDRGR) riskiarvion perusteella ks. MDR seulontaohje
Puumala-virus (myyräkuume)	Tavanomaiset	
Puutiaisaivokuume (TBE)	Tavanomaiset	Ota yhteyttä hygieniahoitajaan – potilaan haastattelu
Rabies (raivotauti, vesikauhu)	Tavanomaiset	
Ripulitauti tai epäily Ripuli ja / tai oksennus <i>Ks. gastroenteriitti</i>	Kosketus Aerosoli (rajuja ripulioireita/ oksentelua)	Oireiden keston ajan + 48 tuntia oireiden loppumisesta Akuutti vaiheessa suu-nenäsuojus lähihoidossa ja likapyykin käsittelyssä
RSV-infektio	Kosketus Pisara	Aikuiset: Kosketus ja pisaravarotoimet 5 vrk oireiden alkamisesta Lapset ja immuunisuppressiiviset: oireiden keston ajan
Rotavirusinfektio	Kosketus Pisara	oireiden keston ajan ja 48 tuntia oireiden loppumisesta
SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome)	Kosketus Ilma	oireiden keston ajan + 10 vrk kuumeen loppumisesta
Sikotauti (parotiitti)	Pisara	9 vrk rauhasturvotuksen alusta Ei-immuunin ei tulisi hoitaa sikotautipotilasta
Streptokokki-infektio A-ryhmä (Streptococcus pyogenes) runsaasti erittävä iho- tai haavainfektio	Kosketus	24 tuntia tehokkaan hoidon alusta
Pneumonia, faryngiitti (angiina) tai tulirokko pikkulapsilla	Pisara	24 tuntia tehokkaan hoidon alusta
Vakava invasiivinen	Pisara	24 tuntia tehokkaan hoidon alusta
Syfilis (Kuppa)	Tavanomaiset	
Sytomegalovirusinfektio	Tavanomaiset	Raskaana olevan ei tule hoitaa CMV-potilaita
Syyhy (Scabies)	Kosketus	24 tuntia tehokkaan hoidon alusta Ks. ohje
TBE (Tick Borne Encephalitis)		Ks. puutiaisaivokuume
Tuberkuloosi Keuhkotuberkuloosiepäily	Ilma	Ks. Tartuttavan keuhkotb:n hoito , THL ohje kunnes 3 negatiivista yskösväryäystä, jos ei laajoja tai onteloisia keuhkomuutoksia

Keuhko- tai kurkun- pääntuberkuloosi, yskösvärjäys- positiivinen tai laajat tai onteloiset keuhkokuvamuutokset vaikka yskösvärjäykset negatiiviset	Ilma	2 viikkoa tehokkaan antibioottihoidon alusta jos hoitovaste tavanomainen Arvioitava erikseen, jos hoitovaste huono. <u>Jos epäillään lääkeresistenttiä tuberkuloosia - eristys jatkuu kunnes herkkyysmäärittäminen saadaan</u>
Ekstrapulmonaalinen märkivä tuberkuloosi	Kosketus Ilma	kunnes erityis lakannut tai 3 negatiivista viljelyä
Meningiitti	Tavanomaiset	
Tuhkarokko (morbilli)	Kosketus Ilma	oireiden keston ajan (tartuttava 4vrk ennen ihottumaa ja 4vrk ihottuman puhkeamisen jälkeen) Ks. THL ohje Raskaana olevan ja ei-immuunin ei tule hoitaa tuhkarokkopotilaita
Täit, satiaiset (pedikuloosi)	Kosketus	24 tuntia tehokkaan hoidon alusta
Verenvuotokuume (Ebola, Marburg, Lassa)	Kosketus Pisara* Ilma	Oireiden keston ajan * Ebolan kohdalla lisäksi pisaravarotoimet
Vesirokko (varicella)	Kosketus Ilma	Kunnes rakkulat kuivuneet Ei-immuunin ei tule hoitaa vesirokkopotilasta
Vihurirokko (rubella)	Pisara	7 vrk ihottuman alusta Ei-immuunin ei tule hoitaa vihurirokkopotilasta
VRE (Vankomysiinille resistentti enterokokki)	Kosketus	Koko hoitojakson ajan, ks. MDR seulontaohje
Vyöruusu (Herpes zoster) Paikallinen	Tavanomaiset Kosketus	Jos vyöruusua alue peitettynä kolloidisidoksella Jos vyöruusua ei ole mahdollista peittää
Paikallinen immuunipuutteisella	Kosketus Ilma	Kunnes rakkulat kuivuneet
Yleistynyt	Kosketus Ilma	Kunnes rakkulat kuivuneet

Lähde: Hoitoon liittyvien infektioiden torjunta, THL 2018

Asiasanat: Tartuttava tauti, varotoimet

Viitteet/lisätiedot:

Pohjanmaan hyvinvointialue • www.pohjanmaanhyvinvointi.fi • Vaihde 06 218 1111

Tämä ohje on tarkoitettu hoitoalan ammattilaisten käyttöön.

